

KANSERE GENEL BAKIŞ KANSER TARAMA

PROGRAMLARI ALTERNATİF TEDAVİLERE BAKIŞ

Uzm Dr Burçak Erkol Yılmaz

Haydarpaşa Numune EAH Tıbbi Onkoloji
Ünitesi

- Kanser nedir
- Sık görülen kanserler
- Kanser taraması nedir
- Meme kanseri
- Kolon kanseri
- Prostat kanseri
- Alternatif tedavilere bakış

- **Kanser**, bazı etkilerle değişime uğramış hücrelerin, gerek oldukları yerde gerekse uzak noktalarda kontrolsüz olarak çoğalıp büyümeleri sonucu oluşan habis hastalıklar grubudur
- Normalde vücudumuzdaki hücreler belli bir çoęalma/ölme dengesi içerisinde dirler
- Büyümeye sebep olan genlerde veya hücre ölümünü engelleyen mekanizmalarda bozukluk geliştiğinde kontrolsüz hücre çoğalması gelişir

- Buna yani kansere sebep olan genlere "Onkogen" denir
- Onkogenler Őu sebeplerle oluŐur
 - H¼cre çoğalmasını kontrol eden genlerde çevresel veya kiŐiye ait sebeplerle (ailevi kanserler gibi)oluşan mutasyonlar
 - Çevresel karsinogen(kanser oluŐturucu)etkenler
 - Bazı vir¼sler
 - X ışınları (Çernobil ve HiroŐima)

- Kanser ölüm sebebi olarak, kalp damar hastalıklarından sonra 2. sıradadır
- Batılı toplumlarda her 250-350 kişiden birinde, 60 yaş üzerindeki kişilerde de her 300 kişiden birinde kansere rastlanmaktadır
- Ülkemizde kesin istatistikler olmamakla birlikte bu sayının yarısı civarında olduğu tahmin edilmektedir

- Yurdumuzda erkeklerde en sık
 - Akciğer
 - Prostat
 - Kalın barsak
 - Rektum (son barsak)
 - Mide
 - Pankreas kanserleri

- Kadınlarda en sık
 - Meme
 - Akciğer
 - Kalın barsak
 - Rektum
 - Rahim ağzı
 - Over(yumurtalık)
 - Mide
 - Pankreas

- Kanserli hücrelerin diğer organlara kan veya lenfa damarları ya da komşuluk yoluyla sıçrama/bulaşmalarına '**Metastaz**' denir
- Hastalarımızın birçoğu bu metastazların organların fonksiyon görmesini engelledikleri için kaybedilmektedir

- Kanser tedavisi ve tanısı bir ekip işidir
- Tedavisi güçtür, doktorlar/uzmanlık alanları/hasta ve hasta yakınlarının işbirliğini gerektirir
- Erken tanı önemlidir
- Cerrahi ve radyoterapi (ışın) tedavisi bölgesel tedavi yöntemidir sadece yapıldığı yeri ilgilendirir

- Cerrahi veya radyoterapi sonrası yapılan kemoterapi veya immunoterapi tamamlayıcı ve sistemik (tüm vücudu ilgilendiren) tedavilerdir
- Kemoterapi, kanserli hücreleri öldürmeye yönelik bir tedavi olduğu için özel bir ihtisas konusudur
- Hastaya en etkili ve en az yan etkili ilaç dozunda uygulanmalıdır
- Kanser tedavisinde en önemli şey oluşumunu engellemektir (mesela sigara kullanımını engellemek)

Kanser tarama testleri

- Diyeti ve çevresel faktörleri ne kadar kontrol altında tutarsak tutalım ilerleyen yaşla kanser gelişme ihtimali artmaktadır
- Hiçbir şikayeti olmayan sağlıklı bireylerin taranması sayesinde bazı kanserler erken saptanabilmekte ve daha kolay tedavi edilebilmektedir
- Amerika Ulusal Kanser Enstitüsünün tarama önerileri şu şekildedir

Meme kanseri tarama

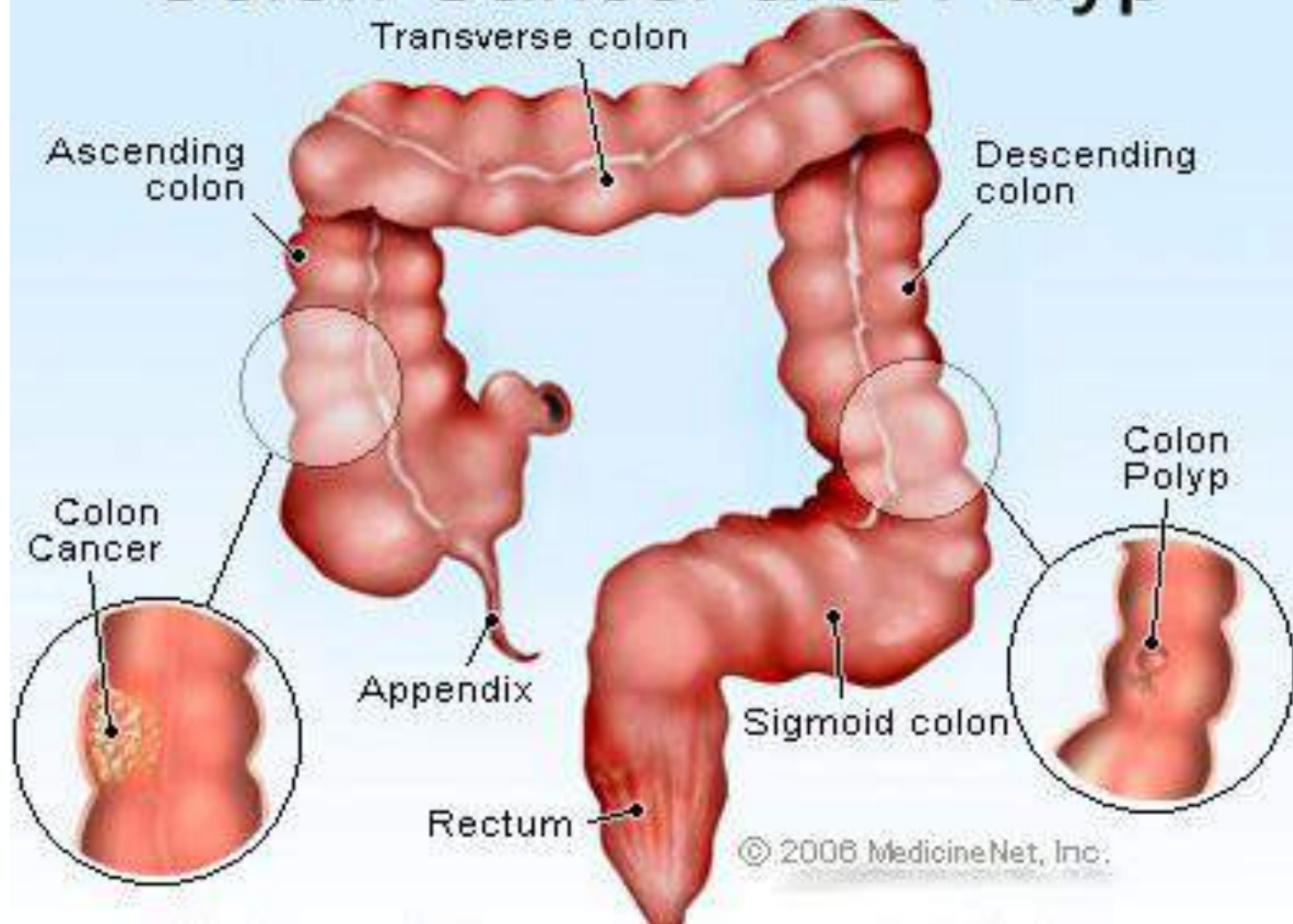

- 20 yaştan itibaren her ay kendi kendine meme muayenesi
- 20-40 yaş arası 2-3 yılda bir, 40 yaş ve üzerinde de her yıl doktor tarafından meme muayenesi
- Bazı verilere göre 40-50 yaş arası bazı verilere göre 40 yaştan itibaren mammografi (meme röntgeni) çekilmesi her yıl tekrarlanması
- Gerekli görülürse meme ultrasonu yapılması

Serviks (rahim ağızı) kanseri

- İlk cinsel ilişki sonrasında ilk 3 yıl içerisinde veya en geç 21 yaşında kanser tarama testlerine başlanmalı her yıl kadın hastalıkları muayenesi ve PAP smear yapılmalıdır
- 30 yaştan sonra yapılan peş peşe 3 tarama normale tarama aralıkları 2-3 yılda bire çıkılabilir
- Bu taramalarda PAP smear HPV-DNA testi

Colon Cancer and Polyp

Kalın barsak kanseri

- Kalın barsak kanseri
 - 50 yaş üzerinde
 - Düşük lifli yüksek yağlı beslenenlerde
 - Aşırı kalori alanlarda kilo fazlası olanlarda
 - Ailede birinci derece yakınlarında
 - Kolorektal kanser veya polip hikayesi olanlarda
 - Ülseratif kolit veya Crohn hastalığı olanlarda
sık görülen bir hastalıktır dolayısı ile tarama
- Amaç: kalın barsak veya son barsak kanserlerini kanserleşme olmadan veya erken evre kanserken yakalamak

Kalın barsak kanseri

- Ailesinde birinci derece akrabalarında kalın barsak kanseri hikayesi bulunan kişiler ya da ailesinde 55 yaşından daha önceki bir yaşta kalın barsak kanseri görülen kişiler 40 yaşından itibaren
- Geri kalan herkes için 50 yaştan itibaren
 - Her 10 yılda bir kolonoskopi
 - Veya 5 yılda bir sigmoidoskopi
 - Gaitada gizli kan her yıl 3 farklı gün yapılabilir

Akciğer kanseri

- Sigara kullanımı kanserin **önlenabilir** bir sebebidir
- Akciğer kanserlerinin neredeyse %90'ının sebebidir
- 15 yıl ve daha fazla süre ile sigarayı bırakan kişilerde akciğer kanseri gelişme riski %80-90 azalır
- Akciğer kanserine bağlı ölüm görülen hasta sayısı; meme, prostat kolorektal kanserden ölen tüm hasta sayısından fazladır

Akciğer kanseri

- Akciğer kanseri ile ilgili yerleşmiş bir tarama testi yoktur
- Yüksek riskli kişilerde (yoğun sigara içicisi, asbestozis)
 - Düşük doz BT ile tarama
 - Yıllık akciğer grafisi ??
Asıl yapılması gereken sigara kullanımını azaltmaktır

Prostat kanseri

- Tüm erkekler prostat kanseri riski taşımaktadırlar yaşla birlikte bu risk artmaktadır
- Ailesinde prostat kanseri hikayesi bulunanlarda bu risk artmaktadır
- Hayvansal yağdan zengin ve daha az sebze tüketenlerde bu risk artmaktadır

Prostat kanseri

- Yüksek riskli hastalara
 - PSA testi yapılabilir
 - Yüksekse ve gerekirse prostat biyopsisi yapılabilir
 - Rektal prostat muayenesi Üroloji uzmanı tarafından yapılabilir

Alternatif tedavi yaklaşımları

- Kanser gibi takibi ve tedavisi güç bir hastalıkta her türlü güvenilir ve etkili tedavi yöntemi hastalara faydalı olup olmadığı açısından analiz edilmektedir
- Bu tedavi yöntemleri 'tamamlayıcı, entegratif' olarak nitelendirilmektedir
- Her sene etkinlikleri ile ilgili milyarlarca liralık çalışmalar yapılmaktadır

Alternatif tedavi yaklaşımları

- Tüm yapılan çalışmalar ışığında bu yöntemlerin tedavi edici birincil tedavi yöntemleri olmadığı kesindir
- Ancak bilimsel tedavi yöntemlerinin başarısız kaldığı hastalar üzerinde denenmiştir
- Son yıllarda ülkemizde de gerek hekimler gerekse hekim dışı kişiler, ekonomik çıkar sağlamak amaçlı bu yöntemlerin tedavi edici amaçlı kullanılabileceği ile ilgili girişimlerde bulunmaktadır

Alternatif tedavi yaklaşımları

- Bu kişiler, umut arayan hasta ve hasta yakınlarının bilgisizlerini de kullanıp bu yöntemleri pazarlama yoluna gitmektedirler
- Bu alternatif tıp yöntemi uygulayıcılarının öne sürdüğü en önemli argüman
 - Modern tıp ilaçlarının sentetik olduğu
 - Hastalara faydadan çok zarar verdiği
 - Buna karşı doğal ürünlerin daha güvenli olduğu ve hastalara 'şifa' sunduğu yönündedir

Alternatif tedavi yaklaşımları

- Günümüzde kullanılan bilimsel tedavi yöntemlerinin 140.000 kadarı sentetik 80.000 kadarı ise bitkilerden ve denizden elde edilmiş ürünlerden elde edilmiştir
- Bu ilaçlar önce
 - Deney tüplerinde
 - Daha sonra binlerce kobay hayvanında
 - Daha sonra yan etkileri anlaşılacak üzere sağlıklı gönüllülerde
 - Daha sonra hasta kişiler üzerinde uygulanmaktadır
 - Tüm bunlardan sonra tedavi kurulları tarafından incelenen bu ilaçlar onay aldıktan sonra ancak hastalar üzerinde tedavi amaçlı uygulanmaktadır

Alternatif tedavi yaklaşımları

- Tüm bu yolların alternatif tedavi uygulayıcıları tarafından aşılmasına imkan yoktur
- En popüler bitkilerle ilgili bazı çalışma yapılmış fakat olumlu sonuçlar alınamamıştır
- Bununla birlikte vitamin kullanımı ile ilgili
 - Yüksek doz vitamin kullanan erkeklerde tedaviye dirençli prostat kanseri görüldüğü
 - Bayanlarda ise cilt kanseri görüldüğü ile ilgili yayınlar vardır

Alternatif tedavi yaklaşımları

- Yapılan çalışmalar ortaya koymuştur ki gerek sağlıklı bireylerin gerekse kanser hastalarının eksikliği olmadığı sürece vitamin kullanmaları yarardan çok zarar vermektedir
- Vitamin eksikliği durumunda eksiklik önce sebze ve meyvelerden tamamlanmalı gerekirse doktor kontrolünde vitamin hapları kullanılmalıdır

Alternatif tedavi yaklaşımları

- Bitkiler ve kanser tedavisi ile ilgili elde edilmiş tek sonuç zencefilin bulantı azaltıcı etkisinin olduğudur
- Bununla birlikte
 - Sarmısak
 - Ginko biloba
 - Ekinezya
 - Soya etkilerini
 - Ginseng
 - Sarı kantaron otu
 - Kedi otu
 - Kaya kuruğu
 - Üzüm çekirdeği
 - Köpek balığı kıkırdağı

kemoterapi ilaçlarının etkisini azaltır, yan

arttırır

Alternatif tedavi yaklaşımları

- Ozon tedavisinin kanser tedavisinde yeri yoktur
- Belli kanser tiplerinde etkili olduğu ile ilgili reklam yapılmaktadır fakat bu tedavi ile hastaların iyileştiğine dair bir kanıt yoktur
- Bu konuyla ve diğer alternatif tedavi yöntemleri ile ilgili daha detaylı bilgi

www.kanser.org/toplum

TEŞEKKÜR EDERİM

07/10/2011